

Sammanställning av hållbarhetskrav

Upphandlingens namn: Yrkesskor 2024

Detta är en sammanställning av de hållbarhetskrav och villkor som är ställda i upphandlingen av Yrkesskor 2024.

Ramavtalet bidrar till mål 8 Anständiga arbetsvillkor i Agenda 2030, då upphandlingen bidrar till att anställda i offentlig sektor får tillgång till arbetskläder.

Krav och villkor i upphandlingen bidrar även till att nå nedanstående mål

Sammanfattning

Ramavtalet omfattar hållbara alternativ

Följande hållbarhetsaspekter har kravställts i upphandlingen:

- Tillgänglighet och samtliga användares behov
- Hållbara leveranskedjor /Arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner
- Cirkulär ekonomi
- Klimatpåverkan
- Miljö- och hälsoskadliga ämnen
- Systematiskt miljöarbete

Hållbarhetskrav och villkor

Under nedanstående rubriker finns de villkor och krav som ställts i upphandlingen. Rubrikerna utgörs av de hållbarhetsaspekter som just detta ramavtal/DIS omfattar:

Tillgänglighet och samtliga användares behov

Avropsförfarande - Avrop enligt en särskild fördelningsnyckel

Efter att ramavtal har ingåtts görs tilldelning av enskilda kontrakt från upphandlande myndighet till ramavtalsleverantörerna genom avrop. Tilldelning sker genom en särskild fördelningsnyckel som utgår från individens behov. Yrkesskor är produkter som används av individer, under stor del av dess arbetsdag. Behovet av god passform och individuell anpassning är därför avgörande för att syftet med ramavtalet ska tillgodoses.

Avrop kommer att baseras på individens behov, inklusive i förekommande fall, utprovning. Med individens behov avses produktens passform och ergonomiska kvalitet, till exempel särskild anpassning efter problem med hallux valgus, hålfot m.m. Det kan också vara tal om behov av bred eller smal läst och/eller en upplevd bra passform. Om det efter detta urval finns flera likvärdiga varor, kommer valet av vara att ske utifrån följande parametrar utifrån den upphandlande myndighetens objektiva behov i det enskilda fallet.

1. Pris, inklusive eventuella tillägg för expressleverans samt märkning av vara.
2. Leveranstid.
3. Miljö, till exempel miljömärkning (med detta avses miljömärkning från etablerade certifieringsorgan, såsom EU-Ecolabel eller likvärdig märkning), klimatberäkning etc.

Om det inte går att särskilja två eller fler varor trots tillämpning av ovanstående parametrar, kommer lottning att ske.

Avropsmodellen kan innebära att en upphandlande myndighet beställer varor från flera olika leverantörer beroende på individernas behov.

[...]

Hållbara leveranskedjor

Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Leverantörens åtaganden i bilaga Uppförandekod för leverantörer

Leverantören ska fullgöra ramavtalet i enlighet med åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljön och affärsetik samt vidta de åtgärder som anges i detta avsnitt.

Åtagandena gäller för all verksamhet med anknytning till de varor och tillhörande tjänster som ramavtalet omfattar.

Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet

För att säkerställa efterlevnaden av leverantörens åtaganden enligt bilaga Uppförandekod för leverantörer ska leverantören ha en process för tillbörlig aktsamhet. Processen ska uppfylla de krav som anges nedan i punkterna I - VII. Processen ska vara dokumenterad och tillämpas från ramavtalsstart.

Genom denna process ska leverantören identifiera, förhindra, begränsa och gottgöra negativ påverkan på människor, miljö och samhälle i den egna verksamheten och i leveranskedjorna.

- I. Leverantören ska integrera åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer i policyer och fördela ansvaret för policyer och tillbörlig aktsamhet genom att
 - a. säkerställa att relevanta policyer, fastställda på högsta ledningsnivå, antas eller revideras så att de överensstämmer med åtagandena i Uppförandekod för leverantörer,
 - b. offentliggöra policyerna och kommunicera dem till rättighetshavare som berörs av den egna verksamheten,
 - c. säkerställa att styrelsen tar hänsyn till policyerna när den fattar beslut,
 - d. utse en eller flera personer i ledningsfunktion som ansvariga för processen för tillbörlig aktsamhet samt
 - e. tilldela ansvar för implementeringen av policyerna till anställda vars beslut mest sannolikt ökar eller minskar riskerna för negativ påverkan.
- II. Leverantören ska identifiera och bedöma faktisk och potentiell negativ påverkan genom att
 - a. identifiera riskleverantörer,
 - b. kartlägga leveranskedjorna för riskleverantörer,
 - c. regelbundet undersöka riskerna för negativ påverkan i den egna verksamheten och i leveranskedjorna för riskleverantörer,

- d. samråda på ett meningsfullt sätt med rättighetshavare eller deras företrädare och hämta information från trovärdiga och oberoende källor om samråd inte är möjligt i leveranskedjorna för riskleverantörer,
 - e. uppmärksamma negativ påverkan på individer från grupper och befolkningar som har en ökad risk för sårbarhet eller marginalisering, inklusive miljö- och människorättsförsvarare samt
 - f. prioritera de mest betydande riskerna utifrån sannolikhet och allvarlighet.
- III. Leverantören ska förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan som leverantören orsakar eller bidrar till genom att
- a. upphöra med aktiviteter som orsakar eller bidrar till negativ påverkan i den egna verksamheten eller i leveranskedjorna,
 - b. upprätta åtgärdsplaner i meningsfulla samråd med berörda rättighetshavare eller deras företrädare, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats, samt
 - c. främja inköpsmetoder som inte försvårar för underleverantörer att efterleva åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer.
- IV. Leverantören ska använda sitt inflytande för att förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan kopplad till leverantörens verksamhet genom att
- a. bedöma riskleverantörer utifrån åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer och processen för tillbörlig aktsamhet med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - b. upprätta åtgärdsplaner för riskleverantörer, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - c. skriftligen vidareförmedla åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer och villkor enligt avsnitt "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet" till riskleverantörer,
 - d. ålägga riskleverantörer att redogöra för leveranskedjorna i enlighet med kravet enligt avsnitt "Transparens i leveranskedjorna" samt
 - e. säkerställa möjligheten att tillfälligt stoppa leveranser från en underleverantör medan förebyggande och begränsande åtgärder vidtas samt, vid allvarliga avvikelser som inte åtgärdas, möjligheten att säga upp avtal med berörd underleverantör.
- V. Leverantören ska följa upp åtgärderna för att förhindra och begränsa faktisk och potentiell negativ påverkan genom att

- a. följa upp upprättade åtgärdsplaner för den egna verksamheten och för riskleverantörer, med särskilt fokus på de mest betydande riskerna som har identifierats,
 - b. samråda på ett meningsfullt sätt med rättighetshavare som berörs av den egna verksamheten, eller deras företrädare, och i den mån det går i leveranskedjorna för riskleverantörer, samt
 - c. hantera avvikelser.
- VI. Leverantören ska möjliggöra för intressenter såsom rättighetshavare, deras företrädare och miljö- och människorättsförsvarare att framföra klagomål om de har farhågor om faktisk eller potentiell negativ påverkan i leverantörens verksamhet eller i leveranskedjorna. Leverantören ska hantera de klagomål som framförs.

VII. Leverantören ska, om leverantören har orsakat eller bidragit till faktisk negativ påverkan, tillhandahålla gottgörelse genom att

- i den mån det går återställa drabbade rättighetshavare till den situation de skulle befinna sig i om den negativa påverkan inte hade inträffat och möjliggöra en gottgörelse som står i proportion till betydelsen och omfattningen av den negativa påverkan,
- samråda på ett meningsfullt sätt med drabbade rättighetshavare eller deras företrädare om lämplig gottgörelse samt
- utvärdera om drabbade rättighetshavare är tillfredsställda med processen och resultatet.

Leverantörens rapporteringsskyldighet

Om leverantören har skälig anledning att anta att det förekommer eller har förekommit en allvarlig avvikelse i den egna verksamheten eller i leveranskedjorna ska leverantören inom två (2) veckor rapportera till inköpscentralen de faktiska omständigheterna samt de genomförda och planerade åtgärderna i enlighet med avsnittet ”Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet”.

Allvarliga avvikelser avser tvångsarbete, barnarbete, arbetsförhållanden som medför fara för liv, allvarlig miljöskada, storskalig korruption och attacker på miljö- och människorättsförsvarare. De allvarliga avvikelserna definieras i bilaga Uppförandekod för leverantörer.

Hantering av avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Avvikelser ska åtgärdas

Leverantören ska åtgärda avvikelser från åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantör och avsnittet "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet". Fokus ska vara på förbättringar i leverantörens verksamhet och i leveranskedjorna.

Åtgärdsplan vid avvikelser

Vid avvikelse från åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantör och avsnittet "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet" ska leverantören upprätta en tidsatt åtgärdsplan som ska godkännas av inköpscentralen. Leverantören ska upprätta åtgärdsplanen senast två (2) veckor från inköpscentralens meddelande om avvikelsen. Åtgärdsplanen ska stå i proportion till avvikelsernas allvarlighet och ska beskriva hur avvikelserna ska åtgärdas inom tidsramen.

Vite vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Om leverantören inte följer åtagandena i avsnitten "Leverantörens rapporteringsskyldighet", "Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor", "Avvikelser ska åtgärdas" eller inte hanterar avvikelser i enlighet med upprättad åtgärdsplan har inköpscentralen rätt till vite från leverantören. Vite utgår med 10 000 kronor, exklusive mervärdesskatt, per påbörjad kalendervecka som omständigheterna består. Vitet kan högst utgå under fem (5) veckor.

Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Leverantören ska delta i och samarbeta med inköpscentralens uppföljning av åtagandena i bilaga Uppförandekod för leverantörer och avsnittet "Leverantörens process för tillbörlig aktsamhet". Uppföljningen kan komma att genomföras enligt avsnitt "Uppföljning och insyn" och genom olika metoder såsom dialog, egenrapportering, transparens i leveranskedjorna och revision samt i övrigt enligt villkor i ramavtalet.

Dialog Leverantören ska inom två (2) veckor från inköpscentralens begäran delta i dialog om hur leverantören efterlever sina åtaganden och processen för tillbörlig aktsamhet.

Egenrapportering Leverantören ska inom fyra (4) veckor från inköpscentralens begäran skriftligen redogöra för sin process för tillbörlig aktsamhet.

Transparens i leveranskedjorna Leverantören ska inom fyra (4) veckor från inköpscentralens begäran skriftligen redogöra för vilka underleverantörer leverantören använder för att fullgöra kontrakten. Detta inkluderar de juridiska namnen och fysiska adresserna för:

- tillverkningsanläggningar för komponenterna i varorna.

Uppsägning av ramavtalet vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor

Om leverantören inte följer åtagandena i avsnitten ”Leverantörens rapporteringsskyldighet”, ”Uppföljning av villkoren för tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor”, ”Avvikelser ska åtgärdas” eller inte hanterar avvikelser i enlighet med upprättad åtgärdsplan har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med skäligen uppsägningstid.

Om inköpscentralen har rätt till maximalt vite enligt avsnittet ”Vite vid avvikelser från villkoren om Tillbörlig aktsamhet för hållbara leveranskedjor” eller om avropsstopp har förelegat i två (2) månader har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med omedelbar verkan.

Oaktat någon annan bestämmelse i ramavtalet har inköpscentralen rätt att säga upp ramavtalet med omedelbar verkan om

- a. inköpscentralen har gjort sannolikt att en allvarlig avvikelse förekommer i leverantörens verksamhet eller i leveranskedjorna, och
- b. den som orsakar den allvarliga avvikelsen inte vidtar omedelbara åtgärder för att förhindra och begränsa den.

Cirkulär ekonomi

Utveckling av ett hållbart sortiment

Inköpscentralens målsättning är att våra ramavtal ska bidra till att offentlig sektor kan möta de mål som satts i den nationella upphandlingsstrategin, Agenda 2030 och de nationella miljömålen. Många av Sveriges kommuner och regioner har högt ställda hållbarhetsmål och strävar efter att uppnå ett cirkulärt samhälle. Det är därmed av stort värde att de upphandlande myndigheterna på ett enkelt sätt kan hitta information om produkternas miljöegenskaper och att det är enkelt att köpa in produkter som har låg miljöpåverkan och lång livslängd. Anbudsgivaren bör därför arbeta med att utveckla ett attraktivt hållbart sortiment till offentliga kunder.

Anbudsgivaren ska beskriva sitt arbetssätt avseende utveckling av ett hållbart sortiment. Beskrivningen bör innehålla information enligt punkt 1-3 nedan:

1. Hur anbudsgivaren arbetar med att öka andelen miljöanpassade skor i sitt sortiment. Exempelvis framgår det i beskrivningen att anbudsgivaren arbetar för att erbjuda fler miljömärkta skor (typ 1 och tredjepartsgranskade), skor som är tillverkade med en hög andel återvunnet eller förnybart material, skor som är klimatberäknade eller miljövarudeklarerade enligt ISO 14040-serien, ISO 14067, ISO 14025 eller motsvarande. Det kan även framgå hur anbudsgivaren arbetar i exempelvis Responsible business Alliance eller leather working group.
2. Hur anbudsgivaren arbetar med att vägleda, ge förutsättningar och uppmuntra den upphandlande myndigheten till hållbara produktval genom exempelvis:
 - a. Vägledningsmaterial om hur deras val av skor påverkar klimat, miljö och sociala förhållande,
 - b. nudging för att underlätta valet av miljöanpassade och miljömärkta skor,
 - c. kommunikation kring innehåll av återvunnet eller förnybart material i skorna.
3. Hur anbudsgivaren arbetar för att öka skornas livslängd. Redogörelsen visar att anbudsgivaren har tydliga rutiner och ett arbetssätt som gör positiv skillnad för miljön genom exempelvis:
 - a. erbjudande om uppgradering och rekonditionering av den upphandlande myndighetens befintliga produkter med syfte att förlänga dess livslängd,
 - b. smarta lösningar som höjer produkternas hållbarhetsprestanda,
 - c. vidareutveckling och förbättring av tjänsterna kring cirkulärt återtag av produkter,
 - d. tuffare kravställande kring kvalitet och livslängd gentemot tillverkare.

På anmodan ska anbudsgivaren inkomma med beskrivningen inom två (2) arbetsdagar.

Klimatpåverkan

Minskad klimatpåverkan från transporter

Klimatpolicy för transporter inom uppdragen

Leverantören ska senast vid avtalsstart ha en policy kring hur transporter inom uppdragen sker med lägsta möjliga klimatpåverkan. Policyn ska vara

antagen av ledningen och ska innehålla åtagande om att minimera klimatpåverkan från både egna transporter och inköpta transporttjänster.

På begäran från Inköpscentralen ska leverantören inkomma med policyn.

Miljö- och hälsoskadliga ämnen

Systematiskt kemikaliearbete

Leverantören ska vid ramavtalsstart och under resten av ramavtalsperioden ha dokumenterade och implementerade rutiner för att kontrollera och hantera information kring miljö- och hälsofarliga kemikalier i offererade varor¹. Rutinerna ska minst omfatta kontroll och hantering av information om de ämnen som är kravställda i ramavtalet, förekommer i Reach-förordningen (Förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier), inkluderat kandidatförteckningen samt de ämnen som har restriktioner enligt POPs förordningen (EG nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar). Rutinerna ska minst omfatta:

1. Systematisk inhämtning av information om förekomsten av ämnen, inklusive information om nya ämnen som läggs till i regelverken under ramavtalsperioden, från tillverkaren av de varor som omfattas av ramavtalet;
2. Granskning och arkivering av mottagen information om ingående ämnen i produkterna och tillgängliggörande av information till den upphandlande myndigheten; samt
3. Stickprovvis utvalda varor som skickas till laboratorium för kemisk analys med syfte att kvalitetssäkra informationen från tillverkare och underleverantörer. Leverantören ska i rutinerna inkludera hantering i situationer då:
 1. Ämnen som omfattas av begränsningar ändras;
 2. Materialen, delarna eller underenheterna i de varor som omfattas av upphandlingen ändras; samt
 3. tillverkningsförfarandet avseende de varor som omfattas av upphandlingen ändras.

Rutinerna för kontroll av farliga ämnen i varor ska vara öppna för granskning av inköpscentralen eller dess ombud. Leverantören ska på begäran skicka in bevis för att villkoren är uppfyllda.

Bevisen ska omfatta en redovisning av rutinerna för punkt 1-3 samt testprotokoll över kemisk analys av minst 1 ämnesgrupp för minst 3 st av varorna som offereras på ramavtalet. De kemiska analyserna ska omfatta ämnesgrupper som är kravställda i ramavtalet, förekommer i Reach-förordningen (Förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering,

godkännande och begränsning av kemikalier), inkluderat kandidatförteckningen och/eller de ämnen som har restriktioner enligt POPs förordningen (EG nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar).

De kemiska analyserna ska vara genomförda av ackrediterat laboratorium enligt SS-EN ISO/IEC 17025:2018 (Allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier) eller annan likvärdig internationellt godkänd standard och vara högst 12 månader gamla. För respektive provtagningsrapport ska det tydligt anges; identifikation av varan som har analyserats (namn, nummer, bild), ämnesnamn, CAS-nummer för analyserade ämnen, detektionsnivå, och mätenhet (ex mg/kg eller %).

1 Med varor av avses varor, kemiska produkter och kosmetiska produkter.

Euroklass för fordon vid leverans av produkter

Leverantören ska senast vid avtalsstart säkerställa att fordon som används vid leverans av varor minst uppfyller kraven enligt Euro VI för tunga fordon och Euro 6 för lätta fordon. 4.7.2 Euroklass för fordon vid leverans av produkter

Systematiskt miljöarbete

Systematiskt miljöarbete

Leverantören ska bedriva ett systematiskt och dokumenterat miljöarbete som minst omfattar de delar av verksamheten som har anknytning till avtalsföremålen.

Dokumentation som visar att ett systematiskt miljöarbete bedrivs ska vara märkt med datum och verksamhetens namn, vara giltig under hela ramavtalets löptid och minst innehålla:

- a. en miljöpolicy som är antagen av ledningen och som innehåller åtagande om miljöhänsyn, lagefterlevnad och ständig förbättring,
- b. en redovisning och prioritering av verksamhetens betydande miljöaspekter och miljörisker (miljöutredning) som inte är äldre än 3 år,
- c. mål och handlingsplaner för verksamhetens betydande miljöaspekter och risker, inklusive ansvarsfördelade och tidsbestämda aktiviteter för att minska negativ miljöpåverkan samt en uppföljning av målen och handlingsplanerna,

- d. en rutin för hur inköpscentralens ställda varu-specifika miljökrav säkerställs och, om tillämpligt, vidareförmedlas i leveranskedjan.

Giltigt certifikat enligt ISO 14001 eller EMAS (EC 1221/2009) eller FR2000 godtas som bevis för att villkoren efterlevs. Diplom enligt Svensk Miljöbas godtas under förutsättning att det kompletteras med bevis avseende punkt d) ovan om varu-specifika miljökrav ställts.

Övrigt

4.5.1 Kundkonto och webbutik

[...]Webbutiken ska synliggöra miljömärkta varor med tydlig hänvisning till miljömärkningen i fråga. [...]